

Zaaknummer 2014W1447

19 april 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven.

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven werkzaam geweest als groepsleider in [instelling] te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014. Op 11 november 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. M.C.J. Peters, advocaat van de Congregatie van de Dominicanessen van Bethanië. Op 25 februari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan deze beslissing te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar partner, de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. J.P.C. van den Bogaard. Namens de Congregatie is verschenen mr. M.C.J. Peters, advocaat van de Dominicanessen van Bethanië.

De Klachtencommissie heeft voorts kennis genomen van het nagekomen schrijven van mr. Peters d.d. 22 maart 2016.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster klaagt over seksueel misbruik dat haar moeder, [naam], is overkomen ten tijde van haar verblijf in [instelling] te [plaats] in de periode 1973-1974. De moeder van klagster kan zelf de klacht niet meer indienen; zij heeft besloten om op 21-jarige leeftijd uit het leven te stappen. Klaagster dient deze klacht in namens haar moeder maar ook namens zichzelf, als secundair slachtoffer van het seksueel misbruik.

2.2 Tijdens haar verblijf in [instelling] is [moeder] verliefd geworden op aangeklaagde. Hij was een van de leiders / maatschappelijk werkers op het internaat. Op 15-jarige leeftijd,

omstreeks juni 1973, is [moeder] zwanger geraakt van aangeklaagde. Na het vaststellen van de zwangerschap zijn aangeklaagde en [moeder] samen gevlucht naar een kibboets in Israël. [moeder] is opgespoord en teruggehaald naar Nederland, alwaar zij weer in [instelling] is geplaatst. Ook aangeklaagde heeft zich enige tijd later weer in Nederland gevestigd (bij zijn verloofde, met wie hij al die tijd een relatie had) en is gaan werken als maatschappelijk werker te [plaats]. Uit de relatie van aangeklaagde en [moeder] is op [datum] klagster geboren. Deze gebeurtenis is in de doofpot gestopt door [naam], directrice van [instelling].

2.3. [Moeder] is met de baby op kamers gaan wonen in [plaats]. Na een aantal maanden is de baby ondergebracht bij [naam], die ten tijde van de zwangerschap van [moeder] in het internaat werkzaam was. [Moeder] heeft na haar tijd in [plaats] een intense verslaving aan harddrugs opgebouwd en heeft op 21-jarige leeftijd op [datum] zelfmoord gepleegd middels het innemen van een overdosis rattengif. Klagster heeft haar hele leven lang de gevolgen ondervonden van de wijze waarop [instelling] en haar vader met de zwangerschap en haar geboorte zijn omgegaan. Al was het maar omdat hieruit de zelfmoord van haar moeder is voortgevloeid.

2.4. Klagster stelt dat de Congregatie verantwoordelijk is voor het gebrek aan bescherming, zorg en nazorg aan haar moeder en aan haarzelf als pasgeboren baby. Klagster wenst dat het verhaal van haar moeder onder de aandacht wordt gebracht, nu zij daar zelf niet meer toe is staat is. Zij wenst eerherstel voor haar moeder en zij stelt dat zowel haar moeder als zijzelf slachtoffer zijn van het seksueel misbruik door aangeklaagde.

3. De inhoudelijk reactie (zakelijk weergegeven)

3.1. De Klachtencommissie heeft de Congregatie in de brief d.d. 17 september 2015 verzocht een inhoudelijke reactie op het klaagschrift in te dienen enkel ten aanzien van de ontvankelijkheid van de klacht van klagster.

3.2. De Congregatie stelt zich op het standpunt dat klagster op grond van artikel 1.1. in samenhang met artikel 2.1 van het regelement niet-ontvankelijk is in haar klacht. De onderhavige klachtenprocedure staat alleen open voor personen die zelf het directe slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik. Voor nabestaanden, zoals klagster, staat deze procedure niet open. Klagster stelt dat zij secundair slachtoffer is van seksueel misbruik. Onder verwijzing naar bovenstaande artikelen uit het regelement en de toelichting daarop op de website van het Meldpunt, kan klagster op die grond echter niet worden aangemerkt als 'klager'. Zij stelt immers niet zelf het slachtoffer te zijn van seksueel misbruik, aldus mr. Peters namens de Congregatie.

3.3 Voorts voert mr. Peters namens de Congregatie aan dat de Congregatie niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor het handelen van een maatschappelijk werker die niet in dienst was bij de Congregatie, maar bij de particuliere stichting, [naam]. Uit onderzoek van de Congregatie is gebleken dat aangeklaagde op basis van loondienstverhouding werkzaam was in de stichting [naam]. Hij was geen functionaris van een kerkelijke instelling en hij was ook niet op basis van een zending of opdracht van een kerkelijke gezagdrager werkzaam in een burgerlijke instelling. Tevens kan niet gezegd worden dat hij een kerkelijk functie vervulde. Aangeklaagde zelf was een leek en maakte geen deel uit van de Congregatie.

De Congregatie stelt zich op het standpunt dat, hoe tragisch het verhaal rondom [moeder] en haar dochter ook is, klagster gelet op de beperkte reikwijdte van de klachtenprocedure in haar klacht desalniettemin niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Bovenstaande laat onverlet dat de Congregatie heeft aangeboden met klaagster in gesprek te willen gaan. Klaagster heeft aangegeven dat gesprek (vooral nog) niet aan te kunnen en willen gaan. De Congregatie geeft aan dat het aanbod om, als klaagster dat alsnog zou willen, in een nader te bepalen setting, de gebeurtenissen van toen en de gevolgen en gevoelens die dit teweeg heeft gebracht met elkaar te spreken - ongeacht de uitkomst van de klachtenprocedure - wordt gehandhaafd. De Klachtencommissie spreekt hiervoor haar waardering uit.

4. De beoordeling ten aanzien van de ontvankelijkheid

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Voordat aan een inhoudelijke behandeling van de klacht kan worden toegekomen, dient op grond van de Procedure beoordeeld te worden of klaagster in haar klacht kan worden ontvangen. De Klachtencommissie overweegt met betrekking tot de ontvankelijkheid als volgt.

4.3. *Ten aanzien van de klacht voorover klaagster die indient namens haar moeder:*
Klaagster klaagt over seksueel misbruik dat haar overleden moeder is aangedaan door aangeklaagde. Aangeklaagde was ten tijde van het misbruik niet in dienst bij de Congregatie, maar bij de particuliere stichting [naam]. Het stichtingsbestuur van [stichting] begin jaren '70 bestond uit een mix van leken en leden van de Congregatie. Op grond van de door mr. Peters nagezonden stukken d.d. 22 maart 2016 is voor de Klachtencommissie niet aannemelijk geworden dat de Congregatie een zodanig doorslaggevende zeggenschap had ten aanzien van de gang van zaken in het internaat dat aangeklaagde, een leken-groepsleider, kan worden aangemerkt als een functionaris van een kerkelijk instelling als bedoeld in artikel 1.1. sub a van de procedure. Dat zuster [naam], directrice van [instelling], verantwoordelijk was voor het reilen en zeilen binnen het internaat maakt dit niet anders. Daarnaast is het op grond van bovengenoemde stukken voor de Klachtencommissie niet aannemelijk geworden dat het seksueel misbruik van [moeder] door aangeklaagde heeft plaatsgehad in een kerkelijk functie als bedoeld in artikel 1.2 van de Procedure.

Voorts merkt de Klachtencommissie op dat het ingevolge artikel 1.1 in samenhang met artikel 2.1 van de Procedure niet mogelijk is een klacht in te dienen namens iemand die niet meer in leven is.

4.4. *Ten aanzien van de klacht voor zover klaagster die indient namens zichzelf:*
Klaagster benadrukt dat zij als kind het directe gevolg is van seksueel misbruik en dat zij hierdoor ook slachtoffer is van het seksueel misbruik. Dit neemt echter niet weg dat onder verwijzing naar artikel 1.1. in samenhang met artikel 2.1 van de Procedure, klaagster niet kan worden aangemerkt als 'klager' in de zin van de Procedure nu het seksueel misbruik niet tegenover haar heeft plaatsgehad maar tegenover haar moeder, [moeder]. Zelfs als het voorgaande anders zou zijn, blijft het gestelde onder 4.3. van kracht.

4.5. Nu niet is voldaan aan het gestelde in artikel 1.1 en 1.2. van de Procedure, te weten dat de klacht zich richt op een functionaris van een kerkelijk instelling dan wel dat het seksueel misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van een kerkelijke functie, kan de Klachtencommissie niet toekomen aan de inhoudelijke behandeling van de klacht. Voorst staat

de Klachtenprocedure, ingevolge artikel 1.1. in samenhang gezien met artikel 2.1. van de Procedure, alleen open voor personen die zelf het directe slachtoffer zijn geweest van seksueel. De Klachtencommissie zal klaagster dan ook niet ontvankelijk verklaren in haar klacht.

4.5. Het voorgaande laat overigens onverlet dat de verklaring van klaagster op de Klachtencommissie oprecht en authentiek is overgekomen en dat de Klachtencommissie -mèt de Congregatie- van oordeel is dat hier sprake is van een zeer tragische gebeurtenis.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart klaagster niet ontvankelijk in haar klacht.

Deze beslissing is gegeven op 19 april 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. L. Erfteijer en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. R. Bongaerts, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen deze beslissing is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van deze beslissing schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt deze beslissing binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.